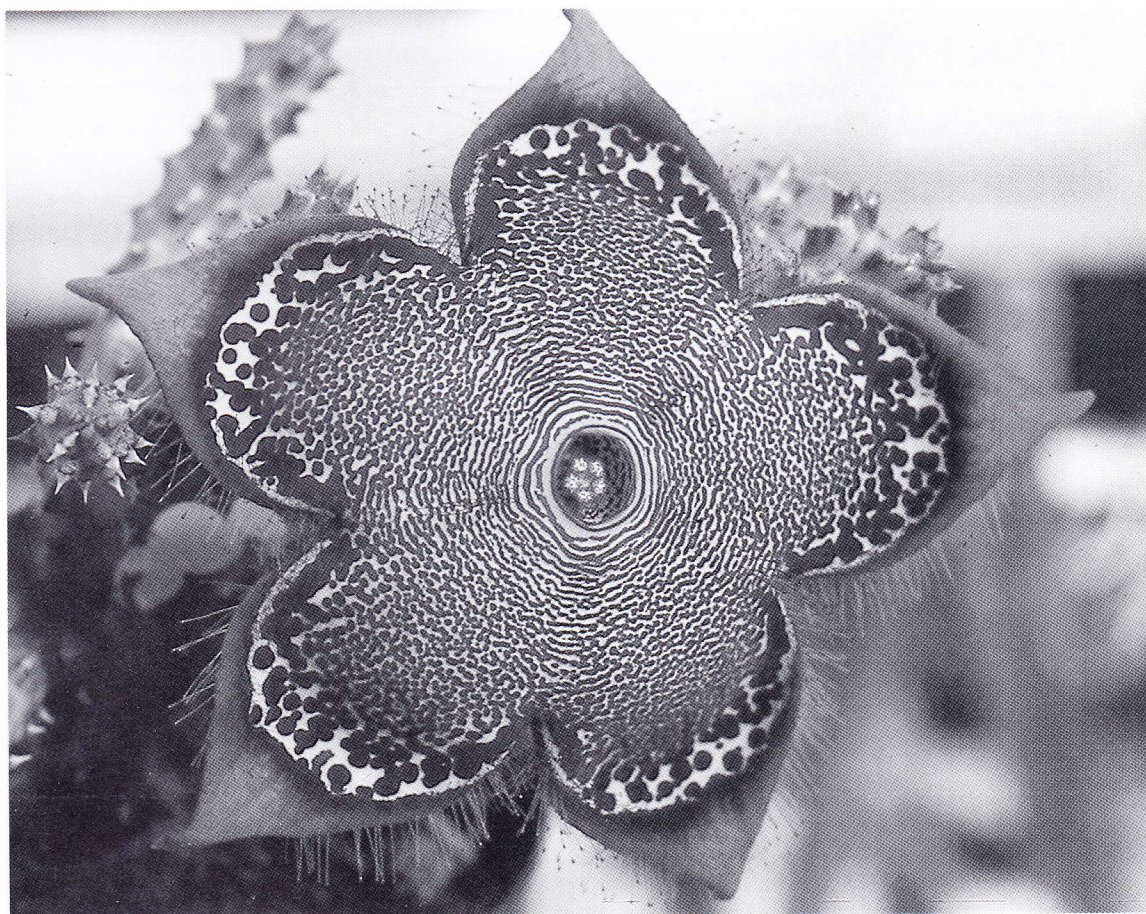

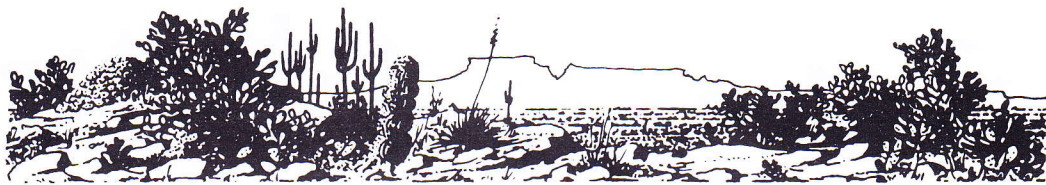
KAKTUS

1988

ÅRG. 23

NR. 3 - JULI

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, 8800 Viborg, tlf.: 06 69 93 41
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, 8834 Hammershøj

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 120 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre. Giro-nr. 6 57 87 13 - About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr. - Price for ads.: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, tlf. 01 51 66 06.

Næstformand: Kjell-Erik Nilsson, Axel Danielssons Väg 306, S-215 82 Malmö, tlf. 040-13 99 44.

Ekstern sekretær: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, DK-8800 Viborg, tlf. 06 69 93 41.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, tlf. 07 13 61 69.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2610 Rødovre, tlf. 02 94 61 74.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Ove Gjeddesgade 6, 2.tv., DK-8200 Århus N.

Bibliotekar: Erik Holm, Helgesvej 11, DK-7400 Herning, tlf. 07 12 32 82.

Redaktionsmedlemmer:

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Mats Nilsson, Torsvedsvägen 12, S-632 39 Eskilstuna.

Ulf Eliasson, Nämndemansvägen 1, S-430 91 Hönö.

Georg A. Sydow, Etonvej 16, DK-2300 København S.

»Meddelelser«:

Hvis man ønsker noget optaget i »Meddelelser«, skal det sendes til Redaktøren senest 1. måned før udgivelsesmåneden.

Bibliotekarer:

Erik Holm, Helgesvej 11, DK-7400 Herning, tlf. 07 12 32 82.

Laseric Arne, Box 106, S-430 63 Hindås, tlf. 0301-10632.

Æresmedlemmer:

Otto Forum Sørensen, Wilhelm Stark og Helmut Broogh.

En af de mest iøjnefaldende blomster indenfor Asclepiaceae findes hos Edithcolea grandis. Den findes hos en del samlere i Danmark nu, podet på Ceropogia woodii, men det er sjældent man ser den i blomst.

Red.

Mammillaria (4)

Dette er fjerde og sidste del af Finn Larsens artikel, der gennemgår slægten *Mammillaria*. Den bringes i 4 afsnit. Første afsnit omhandler slægtens klassifikation og er bragt i KAKTUS-1987-4. Andet afsnit, der går tæt på de enkelte underslægter og serier, er bragt i KAKTUS-1987-4 og KAKTUS 1988-1 og 2. Tredie afsnit vil dreje sig om planternes geografiske udbredelse og fjerde og sidste afsnit om hvorledes man bedst plejer sine planter.

Illustrationerne har i denne del ingen direkte forbindelse med teksten.

Tredje afsnit: Geografisk udbredelse

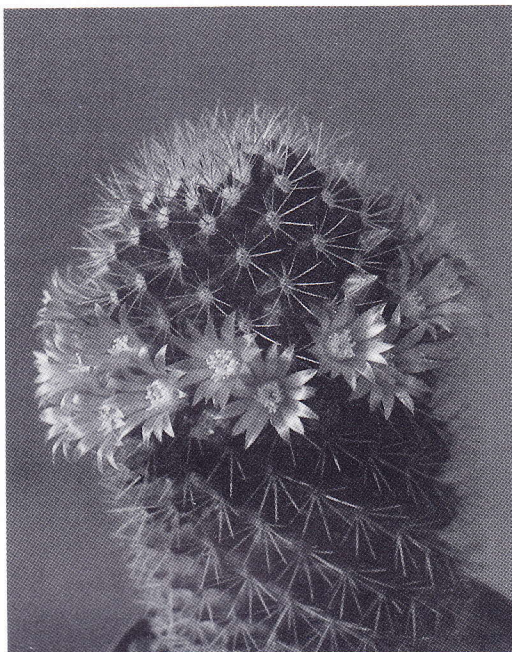
Mammillaria har et stort udbredelsesområde, som strækker sig fra det sydvestlige USA ned gennem hele Mexico med enkelte repræsentanter endnu sydligere, samt på de Vestindiske øer. Mexico, som er det primære hjemsted for *Mammillaria*, er for det første et voldsomt stort landområde og samtidig meget afvekslende med hensyn til topografi, klima og jordbundsforhold, som har været helt afgørende for, hvorledes artsdannelsen hos *Mammillaria* har udviklet sig. Altså er udbredelsen af de enkelte underslægter, sektioner og serier slet ikke tilfældig, men planterne har udviklet sig, og udvikler sig stadigvæk i overensstemmelse med de muligheder, som naturen byder på i de enkelte biotoper.

Det bjergrige område i det østlige- og vestlige Mexico, det tværgående vulkanske bælte i det centrale Mexico, samt andre højfjeldsområder imellem og nord for disse lokaliteter, er nogle geografiske faktorer, som klart er afgørende for afgrænsninger mellem underslægter, sektioner og serier.

Som et eksempel kan jeg nævne, at både underslægten *Cochemia* og *Mammillopsis* begge vokser i det vestlige Mexico. *Cochemia* »har fundet« sin økologiske niche på halvøen Baja California og omkringliggende øer og vokser således i lav højde over havets overflade hvilket gør, at den aldrig udsættes for særligt lave temperaturer.

Mammillopsis skal derimod findes i bjergene Sierra Madre Occidental, hvor den har tilpasset sig nogle andre klimatiske forhold.

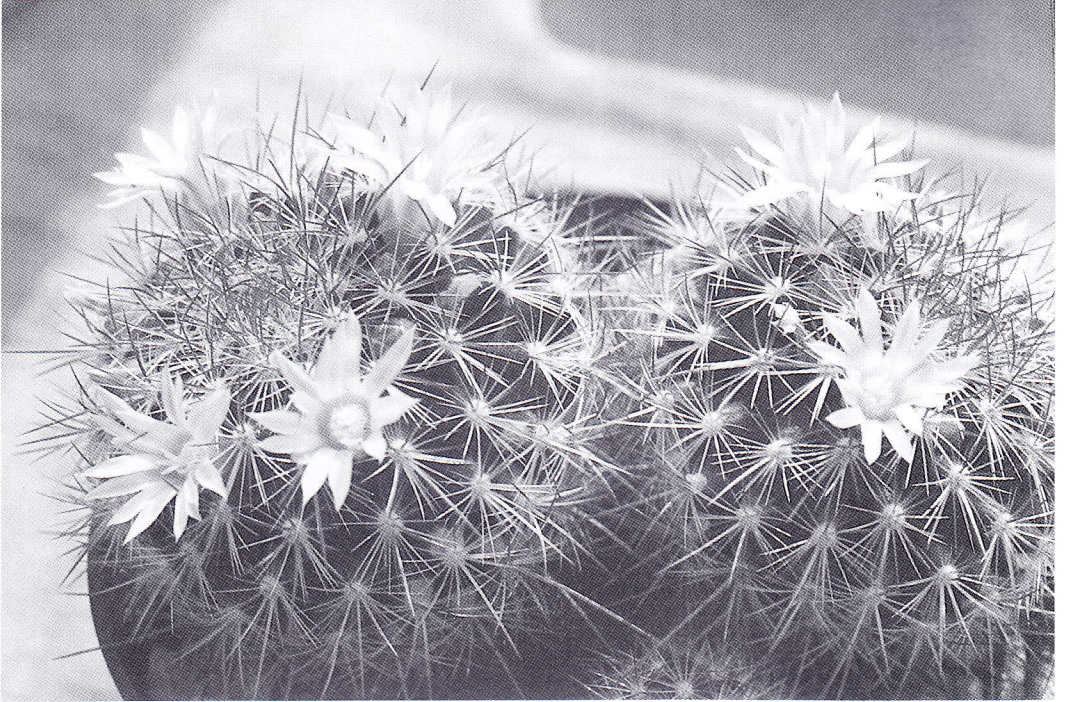
Underslægten *Mammillaria*, der som tidligere nævnt indeholder over 90% af det samlede antal arter, dækker hele slægtens udbredelsesområde. De tre sektio-

Mammillaria backebergiana, Serie: *Polyacanthae*.

ner, som underslægten er baseret på, overlapper i høj grad hinanden, og arter tilhørende forskellige sektioner kan ofte vokse side om side i det samme område. Men kigger vi på de serier, som er basis for de nævnte sektioner, er det en gennemgående »regel« i naturen, at arter fra nært beslægtede serier aldrig vokser i det samme område. Det er også uhyre sjældent, at forskellige arter fra samme serie vokser tæt på hinanden. Altså kan man heraf konkludere, at der må eksistere en eller flere naturlige mekanismer, som forhindrer krydsbestøvning af planter fra de forskellige sektioner. Hvis ikke en sådan mekanisme var tilstede, ville der slet ikke være mulighed for, at man kunne inddele planterne i forskellige sektioner, og dernæst i serier, idet de enkelte sektioners identitet ville være tværet ud som et resultat af krydsbestøvning.

At disse mekanismer eksisterer må være et faktum, men hvor mange forskellige der findes, er der nok ingen, der med sikkerhed kan sige idag. Den mest simple metode til at forhindre krydsbestøvning er, at planterne ikke blomstrer på samme tidspunkt, men

Mammillaria discolor, Serie: *Heterochlorae*.

man kan også tænke sig andre muligheder, såsom kemiske eller genetiske barrierer.

Som nævnt ovenfor er det uhyre sjældent, at forskellige arter fra samme serie vokser i det samme område, men der er jo altid nogle undtagelser og her er en af dem:

Mammillaria dioica-gruppen, fra serien *Ancistracanthae*, som vokser i Baja er specielt interessant, idet man ofte kan finde to tydeligt adskilte arter, som vokser side om side. Det er lidt af en gåde, hvorledes to så tæt beslægtede arter kan udfylde den samme økologiske niche, men måske vil nye undersøgelser vise, at arterne faktisk tilhører forskellige grupper eller endog serier.

Topografien, eller landskabet om man vil, har selvagt stor indflydelse når det gælder om at afgrænse de forskellige underslægter, sektioner og serier. Men også på mikroplan betyder landskabet meget for udviklingen af økotyper og nye arter.

Lad os tage et eksempel med serien *Polyacanthae*, hvis mest kendte repræsentant er *Mammillaria spinosissima*. Fælles for denne art og de arter, som taxonomisk er placeret tæt på hinanden (*Mammillaria backebergiana*, - *matudae*, - *meyranii*, - *pilcayensis* og - *virginis*) er, at planterne vokser på de mest ufremkommelige steder, som regel i dybe kløfter. Sammenligner man planter fra forskellige kløfter

viser det sig, at de enkelte populationer afviger en smule fra hinanden. Her er altså et eksempel på, hvorledes terrænet indenfor et snævert område er i stand til at isolere populationer af samme art således, at der med tiden udvikler sig nye økotyper og senere måske nye arter.

Fjerde afsnit: Dyrkning

Dyrkning af *Mammillaria* volder sjældent de helt store problemer, hvis man kun dyrker de mere robuste arter. De mere følsomme arter, som meget ofte synes at være de smukkeste, bør behandles med omtanke. I det følgende afsnit skal jeg gennemgå lidt om hvorledes, du bedst dyrker dine *Mammillaria* - både de robuste og de sarte.

Det vil vel være nok så naturligt at begynde med den jord, som planterne nu en gang skal gro i. Ganske almindelig kaktusjord er velegnet til de fleste *Mammillaria*. Med almindelig kaktusjord mener jeg den individuelle standardblanding, vi nu engang anvender til de fleste planter i vore samlinger. Min blanding består af spagnum, leca og grus i et forhold, som jeg synes giver et passende dræn. I mange år har jeg anvendt større eller mindre mængder af spagnum i

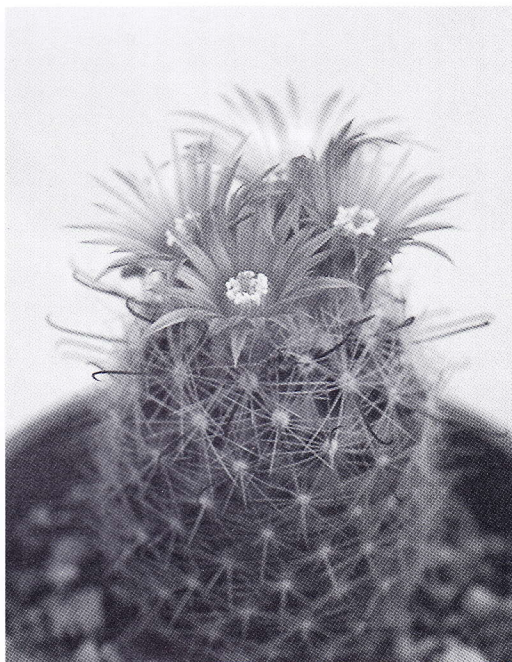

Mammillaria laui fa. *dasyacantha*, Serie: *Lasiacanthae*.

mine jordblandinger med sikker forvisning om, at dette var det bedste. Egne forsøg med andre jordblandinger viser dog, at spagnum sagtens kan undværes, men også at det til tider er aldeles uanvendeligt.

De robuste *Mammillaria* stiller ikke de store fordringer til jordblandingsens beskaffenhed og kan for den sags skyld dyrkes i ren spagnum.

De krogtoernede arter fra Baja California og andre med sartere rødder som f.eks.: *Mammillaria wilcoxii*, - *wrightii*, - *pennispinosa*, - *longiflora*, - *pectinifera* og - *herrerae* for blot at nævne et par stykker, bør have en mere mineralsk jord, som ikke holder på vandet. Man kan benytte sin standardblanding som udgangspunkt og tilsætte 50% mere grus eller leca eller man kan lade planterne vokse i 100% grus. Egne erfaringer viser, at en »jord« bestående af ren grus faktisk giver gode resultater, det er blot ikke ligemeget hvilket grus man anvender. Skarpt grus eller endnu bedre lavagrus giver glimrende resultater, idet de enkelte stens skarpe konturer ser ud til at fremme roddannelsen hos disse planter. Dette er ikke tilfældet, hvis man udelukkende anvender grus hentet ved stranden, da de enkelte sten helt mangler de skarpe kanter og derfor ikke har den samme »roddannereffekt«. Strandgrus bør derfor blandes med rigelige mængder ler - gerne halvknuste lecaærter

Mammillaria morricalii (= *Mam. barbata*), Serie: *Ancistrocanthae*.

Mammillaria insularis, Serie: *Ancistracanthae*

eller -nødder - før det er anvendeligt som jord. Leca anvendt alene er også en tvivlsom affære, da det er meget vanskeligt at kontrollere fugtigheden omkring rødderne, hvilket som regel medfører at man vander for ofte, da leca i den øvrige del af potten altid ser knastør ud.

Hvorvidt man anvender ler- eller plastpotter er vel nok et spørgsmål om smag og behag og plantesamlingens omfang. Lerpotter er dyre, hvis man ikke kan skaffe dem fra nedlagte gartnerier, og fordelen ved at benytte disse er nok tvivlsom. De allerfleste af os benytter da også også de udmærkede og billigere plastpotter/ -skåle til vore planter.

Benytter man potter kommer man ikke udenom den tilbagevendende ompotning. Som en generel regel skal små planter plantes om årligt og større planter med et par års mellemrum. Hvor vidt man skal plante om til større potter afhænger selvfølgelig af plantens tilvækst. Man kan udmærket med let hånd banke jorden af rødderne for derefter at anbringe planten i den selvsamme potte igen, men med en delvis jordfornyelse. Planter, som danner roerod - som f.eks. *Mammillaria napina*- skal måske have en dybere potte, men fyld da kun den nederste del af potten med jord og beskyt den øverste del af roden ved at fylde resten af potten med groft grus eller sten.

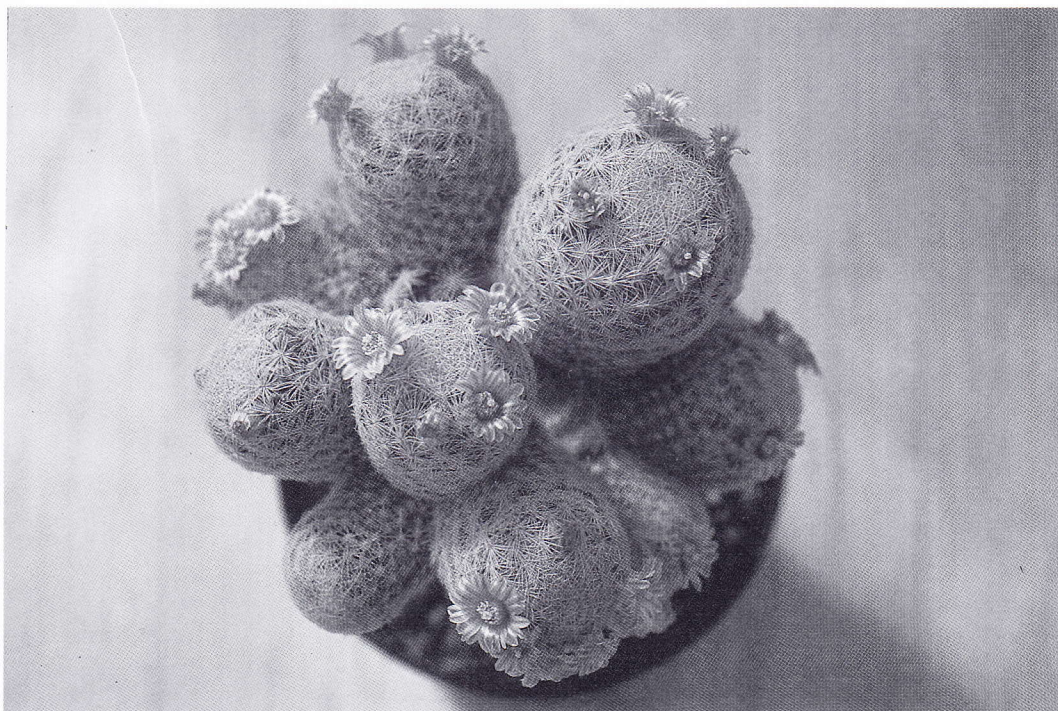
Fritudplantede *Mammillaria* har jeg kun et par års

erfaring med, men resultaterne af mine forsøg har foreløbig været en succes i en sådan grad, at jeg i et større omfang vil benytte mig af denne form for kultur. Arbejdet med et passe en fritudplantet samling er langt mindre end ved pottekultur, planterne vokser hurtigere og rødderne får mulighed for at brede sig uhindret. Ompotning undgås på denne måde, men om omlægning af bedet undgår man dog ikke. I løbet af en årrække vil jorden blive dårlig, bedet uharmonisk og så er det selvfølgelig et større arbejde at udskifte den store mængde jord og omplante alle planterne på en gang.

Der er ulemper ved næsten alt og et argument for ikke at plante frit ud kunne meget vel være, at skadedyrene - specielt rodlus får for let spil - da man jo vanskeligt kan kontrollere rødderne. Som sagt - mine egne erfaringer på dette område er endnu spinkle, men måske kan jeg om nogle år skrive en speciel artikel om dette emne.

Når vi taler om planters temperaturtolerance er det nok vintertemperaturen og varmeregningen, der umiddelbart er den mest omtalte, og vel næppe uden grund.

Men også om sommeren bør man være opmærksom på, at temperaturen i drivhuset sagtens kan blive højere end planterne egentlig bryder sig om og i visse situationer så høj, at planterne faktisk kan dø eller

Mammillaria egregia, Serie: *Lasiacanthae*.

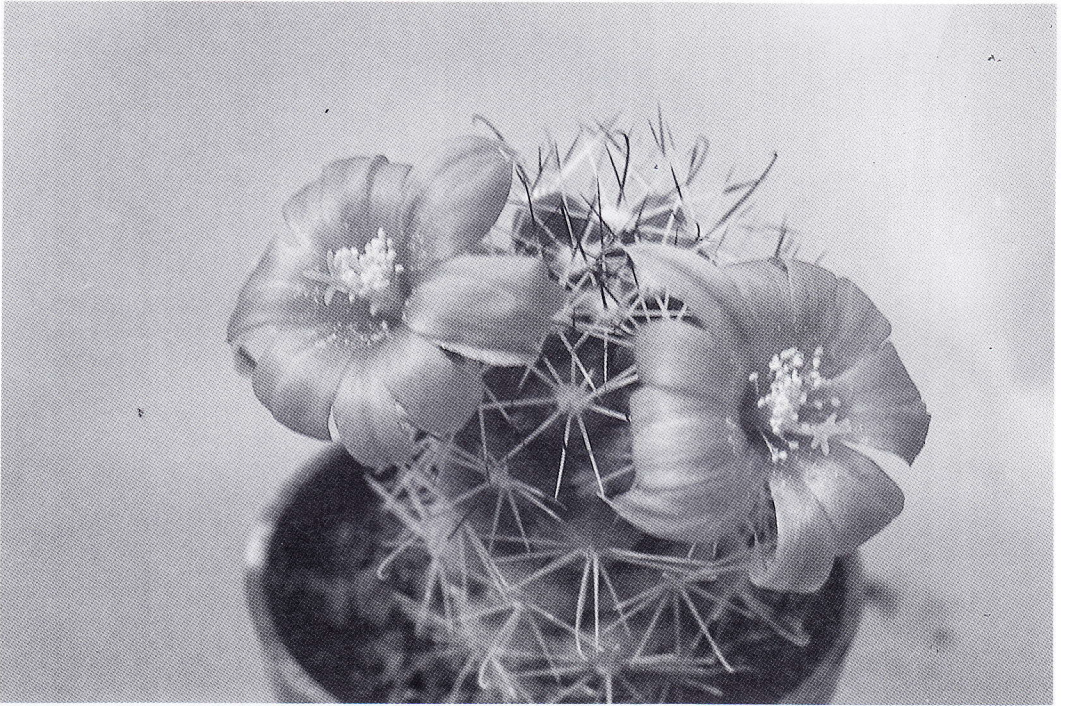
blive slemt forbrændt - dette var dog næppe tilfældet i sommeren 1987. Har man ikke automatiske vinduesåbnere monteret i sit drivhus er der store chancer for, at man en skønne dag glemmer at åbne vinduerne, før man tager på arbejde om morgenen. En enkelt forglemmelse af den art kan være katastrofal. Planterne trives bedst hvis temperaturen ikke overstiger 35°C, så sørg for rigelig udluftning i sommermånederne. Ydermere skal man også tænke på, at mange *Mammillaria* vokser i skygge eller halvskygge på deres hjemsted. Det betyder ikke at planterne skal gemmes væk på de nederste hylder i drivhuset, de tåler sagtens den danske sol, men kun hvis drivhuset er godt ventileret.

Ingen af os er begejstrede for en større varmeregning end nødvendigt, men man skal alligevel være påpasselig med ikke at være altfor »fedtet« og gennemføre overvintringen ved en for lav temperatur. Enkelte arter kan, hvis de holdes helt tørre, overvintres ved ca. 0°C bl.a.: *Mammillaria viridiflora*, - *senilis* og - *wrightii* uden at tage skade heraf.

Men de allerfleste *Mammillaria* overvintres bedst ved en temperatur på 7° - 10°C. Mine mange års erfaringer viser, at ved denne temperatur mister man meget få eller slet ingen planter i løbet af vinteren, planterne får ingen skader som følge af svampeangreb og væksten og blomstringen går hurtigere i

Mammillaria pectinifera, Serie: *Lasiacanthae*.

Mammillaria schumannii, Serie: *Ancistracanthae*.

gang, når foråret endelig kommer.

En anden ulempe, som opstår ved en for lav overvintringstemperatur er, at planterne bliver altfor svage-lige til at modstå det stærke sollys som foråret bringer. Mange af tusserne kan derfor let blive forbrændt, men dette kan naturligvis undgås hvis man sørger for at male drivhuset udvendigt med skyggemaling (lofthvidt opslemmet i kærnemælk). Altså - lad være med at bygge et større drivhus end du har råd til at varme op, ellers vil du få altfor mange unødvendige udgifter i forbindelse med indkøb af nye planter til erstatning for de døde.

En god måde at isolere sit drivhus er at beklæde indersiden med 1-2 lag bobleplast - der er meget effektivt. Blot skal en lille del af glasarealet være uisoleret således, at luftens indhold af vanddamp kan fortættes her og derved nedbringe luftfugtigheden i drivhuset. Sørg også for god luftcirkulation om vinteren ved at anbringe en eller flere ventilatorer i drivhuset.

Enkelte arter som f.eks.: *Mammillaria beneckeii*, *-gurreronis* og *-nivosa* har det dårligt ved temperaturer under 10°C så de bør pynte op i vindueskarmen, om vinteren, hvis man vil være på den sikre side.

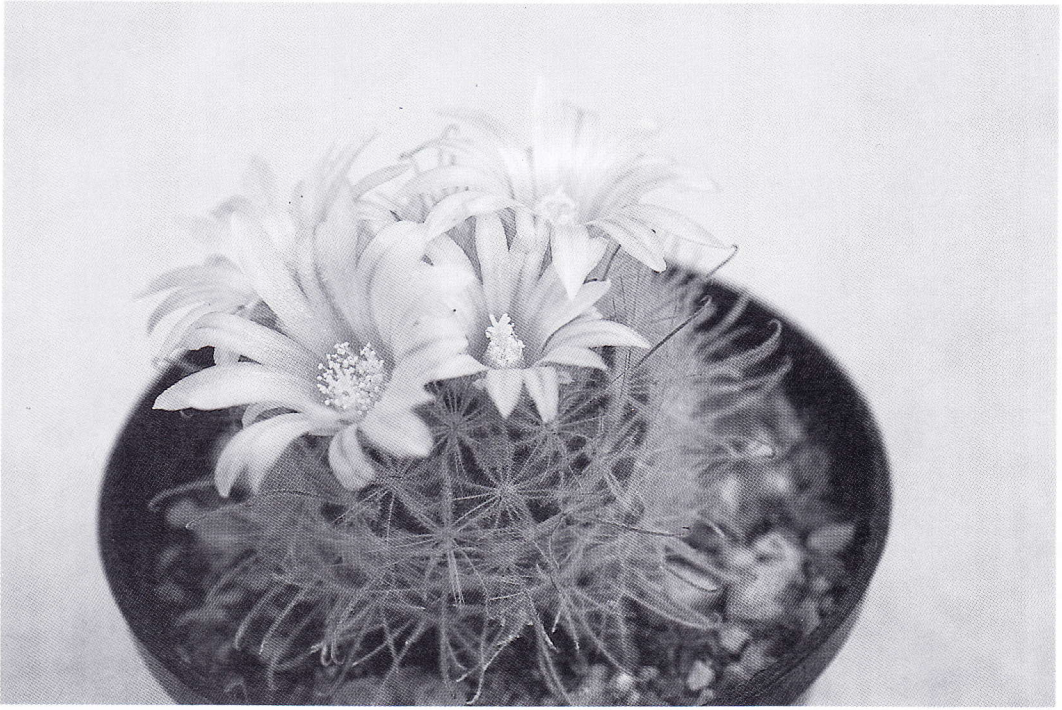
Et af de største problemer man skal forsøge at løse på bedste måde som sukkulentsamler er, hvorledes man skal vande sine planter.

I mange specialgartnerier er det oftest således, at vandingen altid udføres af ejeren, som ikke kunne drømme om at overlade dette arbejde til andre.

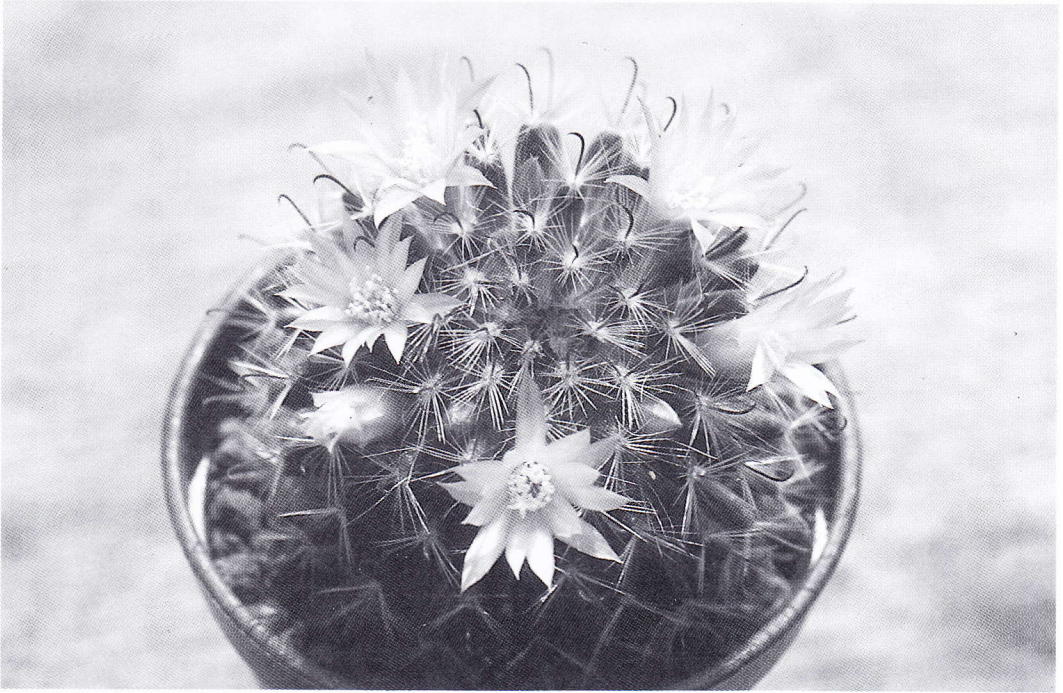
Desværre er det således, at der ikke kan gives faste og konkrete regler for, hvorledes vi skal vande vore kaktus - heller ikke når disse kaktus er *Mammillaria*. I naturen er der kun meget få kaktus og lige så få *Mammillaria*, der vokser i den egentlige ørken, hvor regnmængden kan være sparsom; men selvom de fleste forestiller sig ørkenen som et støvet og komplet livløst sted, så regner det faktisk en hel del i disse områder - specielt om sommeren. Selv de få *Mammillaria*, der vokser i ørkenområderne i Baja California får tilført regn og fugtighed i tilstrækkelig mængde. De fleste *Mammillaria* skal have en regelmæssig tilførsel af vand i vækstsæsonen. Hvor tit afhænger af: om det er sommer eller vinter, om planterne står i stue eller drivhus, hvilken jordblanding, der anvendes, om der anvendes ler - eller plasticpotter, hvor store potterne er, etc. etc.

Altså optræder der en mængde variable størrelser, som gør det umuligt at opstille helt »firkantede« retningslinier. At vande sine kaktus rigtigt lærer man kun gennem års erfaring, og dette er jo netop en af grundene til, at nogle af de mere tolerante planter netop anbefales som gode begynderplanter.

Mange *Mammillaria* kan betragtes som temmelig

Mammillaria pennispinosa, Serie: *Stylothelae*.

Mammillaria rawlii (= *Mam. nana*), Serie: *Stylothelae*.

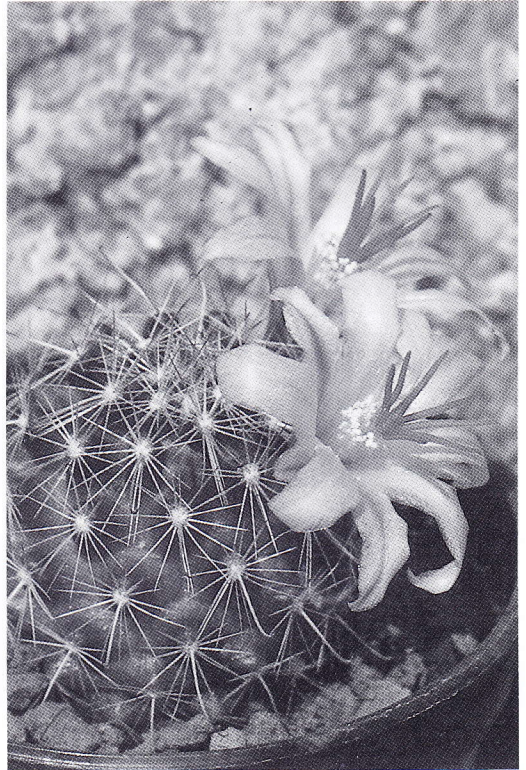
nemme planter, men som altid er der nogle vanskelige imellem, som man skal være varsom med. Det drejer sig, som tidligere nævnt, om arter med et svagt rodnet bl.a. de krogtoernede fra Baja California. Selvom næsten alle ved, at kaktus og sukkulenter skal vandes med påpasselighed, er det alligevel en kendt sag at vi samlere ofte er alt for nidkære med den lille vandkande og derfor vander mere end godt er. En god og billig måde at kontrollere hvorvidt ens planter nu også trænger til vand, er at benytte en finger og mærke efter om jorden er fugtig eller tør 4-5 cm under overfladen. Er jorden endnu fugtig kan vandingen vente i endnu nogle dage.

Jeg har med ovenstående dog ikke sagt, at planterne skal tørre helt ud mellem hver vanding. Dette bør selvfølgelig undgås, idet de fine vandsugende rødder da tørrer helt ud og dør, således at planten hele tiden tvinges til at danne nye sugerødder, hver gang vi vander, hvilket forhæler væksten betydeligt.

Vinteren bør, hvad vanding angår, ikke volde de store problemer. Holdes Mammillaria koldt, så lad være med at vande i december, januar og februar måned. Overvintres planterne varmere, eventuelt i stue, skal de have mere vand, men kun i en sådan mængde at det undgås, at jorden og rødderne tørrer totalt ud.

Det vanskeligste tidspunkt, hvad vanding angår, er foråret - i hvert fald hvis kaktusserne står i drivhus. Hvor ofte har jeg ikke oplevet, at jeg af ivrighed har vandet for meget på en tidlig solrig forårsdag i forhåbningen om, at foråret ville fortsætte og planterne kommer i vækst. Det, der i mange tilfælde er sket er, at vinteren vendte tilbage den følgende dag og at nogle af mine Mammillaria, i løbet af de følgende vinteruger, mistede en del af rodnettet på grund af råd.

Finn Larsen.

Mammillaria louisiae, Serie: *Ancistracanthae*.

Alle fotos af B. Kjempff.

Kilde: John Pilbeam - *Mammillaria, A Collector's Guide*.

Smil til fotografen!

BREVKASSEN

Indholdsfortegnelse!?

Til redaktøren.

Jeg skriver til dig angående vores kære blad. En eller anden gang forrige (sidste) år lod Peter B. Pedersen i bladet et par ord falde om, at man ville stryge indholdsfortegnelsen. Jeg håbede og troede kun, at det var en strøtanke. Nu ser jeg, at det er alvor fra og med 1986.

Da jeg har samtlige årgange af bladet, har jeg altid syntes, det var en kæmpe fordel, når jeg ville finde et bestemt emne.

Hvis man stryger indholdsfortegnelsen, har og får bladet selvsagt ingen brugsværdi!

Du læser det og lægger det væk. Hvordan vil du finde f.eks. *Pygmaeocereus bylesianus*, *Echinocereus delatitii* osv.? Du skal bladre samtlige numre igennem og resultatet bliver, at du ikke gider. Du gider heller ikke sætte bladene i mapper, fordi rækkefølge og årgang er ligegyldig - bladet bliver et magasin til underholdning en gang pr. kvartal. Hvordan skal man finde nybeskrivelser af arter etc.

I vor EDB-tid, hvor man nu har databaser på bibliotekerne, så man hurtigere og med færre oplysninger kan finde emner frem, kunne vi vel i det mindste have en indholdsfortegnelse over arter omtalt i bladet. Jeg betragter for en stor del bladet som en fagbog, et fagblad, og en sådan uden stikordsregister kan ikke anvendes.

Med venlig hilsen - og i håb om at det må vinde genklang.

*Gunnar Clausen,
Havrevej 2, 2700 Brønshøj.*

Kære Gunnar Clausen.

Da det i sin tid blev nævnt, at der ikke mere skulle laves en indholdsfortegnelse til bladet, håbede vi selvfølgelig at få nogle reaktioner på dette, og det har vi så fået med dit indlæg. Jeg håber, at yderligere flere vil blande sig og komme med deres mening om denne sag. Beslutningen om afskaffelsen af fortegnelsen skete af rene og skære besparelseshensyn. Foreningens økonomi har et stykke tid været noget anstrengt og her var et område, hvor besparelsen slog igennem med det samme.

Jeg er overhovedet ikke uenig med dig i dine betragtninger, selvom min erfaring siger mig, at det er overordentlig sjældent man bruger indholdsforteg-

nelsen. Det ville vel være mere relevant med en fortegnelse over alle 23 årgange af KAKTUS samlet i en udgivelse. Foreningen råder ikke over noget data-anlæg, men hvis der blandt vore medlemmer var en person, der havde adgang til en computer, ville det vel være forholdsvis simpelt at skrive en samlet indholdsfortegnelse ind på en diskette og så kunne eventuelle interesserede for en billig penge, få en udskrift, hvis de ytrede ønske om dette. Vi hører meget gerne fra medlemmer der er parat til at gå ind i et sådant projekt.

Red.

TAK - og farvel!

Som det fremgår af referatet fra årsmødet 1988, så skal bladet til at skifte redaktør. Min forgænger i embedet Hans Grønlund hørte og hører til de meget principfaste personer og han sagde i sin tid: Redaktør i 5 år, hverken mere eller mindre!

Det samme standpunkt tiltrådte jeg, da jeg skulle overtage stolen efter Hans og nu er der lige pludselig gået 5 år. Så for at leve op til min forgængers principfasthed, måtte jeg så gå den tunge vej til vores formand og bede om en fyreseddel. Den blev »straks« bevilget og ude i kulissen ventede allerede den nye redaktør.

Kære Hanna, jeg håber at du må få 5 gode år på posten, (hvis du da ikke snupper 10!).

Jeg vil benytte lejligheden til at takke for alle de mange henvendelser og breve, jeg har fået i tidens løb, og jeg håber at de mange kontakter vil fortsætte i tiden fremover. Det er altid svært at begynde på et nyt job, så jeg håber, at så mange som muligt vil tænke på at skrive noget til bladet, så den nye redaktør har et godt udgangspunkt et redigere bladet ud fra.

FARVEL - og tak.

Redaktøren. (den gamle).

Errata!

I KAKTUS-1988-2 havde der i Mats Erikssons artikel om *Neolloydia Britton & Rose*, indsneget sig 3 fejl, som hermed rettes:

Side 43, spalte 2, linie 36. Ordet Synonym slettes.

Side 43, spalte 2, linie 43. Ordet Synonym slettes.

Side 44, spalte 2, linie 5. Ordet Kaktus erstattes med Kakt.

Red.

NKS ÅRSMØDE 1988

Den 28.-29. maj, dagene for foreningens årsmøde, blev afholdt på Vandrehjemmet i Viborg, for anden gang. Et smukt beliggende sted, med gode faciliteter og en forplejning som er i top. Med andre ord, en fin ramme om årsmødet, hvilket Ib Holm og Bjarne Kjempff stod som arrangører af. Deltagerantallet var højt og vore nordiske medlemmer var godt repræsenteret, især med flot svensk deltagelse, ligeledes deltog de meget trofaste fra Sydslesvig.

Indkvarteringen foregik på plænen i sydlandsk temperatur. Herefter blev kaffen indtaget. Nu var tiden inde, til at besøge en privat kaktussamling, et Fuchsia gartneri samt et gartneri med alpine planter. Ad en sandet hulvej nåede vi frem til Bjarne's paradis på bakken.

Samlingen af sjældne kaktus, knoldsukkulenter o.m.m. kunne få de fleste til at falde i svime. Noget koldt blev serveret til de tørre ganer. Willy Mougård's Fuchsia gartneri fandt vi også midt i den dejlige natur. Her kunne købes, foruden Fuchsia, stauder, sumpplanter, showaurikler m.m.

Midt inde i Viborg lå Svend Hansen's gartneri med alpine planter. Den private have var en fryd for øjet, ikke en kæmpehave, men hvilket væld af skønne planter.

Næste punkt på programmet stod Kjell-Erik Nilsson for. Et dias foredrag han kaldte »En tropisk värld«. Kjell-Erik fortalte på det lidt svært forståelige skånske sprog om Sydsverige-kredsens store og beundringseværdige arbejde med at opbygge en stand på Skåne-Messen i Malmø. Vi blev gennem lysbilleder vist rundt på Messen og det er forståeligt, at den blev besøgt af ca. 150.000 mennesker. Overskuddet gjorde iøvrigt svenskerne i stand til at sende en busfuld personer til årsmødet. En virkelig god måde at bruge pengene på.

Efter middagen var der plantesalg. Allerede før de sidste bidder var sunket, følte en vis uro blandt deltagerne. Præcis i det øjeblik plantesælgerne rejste sig, var det som om det havde lydt et startskud, lokalet var rømmet på meget kort tid. Planter, både ude og inde, blev genstand for kritiske øjne, mange skiftede ejere. Et flot eksemplar af *Echinocactus grusonii* blev betragtet med længselsfyldte øjne, navnlig en person kredsede om planten, som katten om den varme grød. Prisen var vist det afgørende for den handel. Efter at man havde sundet sig lidt ovenpå plantesalget, stod Rolv Hjelmstad, for det næste ind-

slag. Emnet kaktus, rhododendron m.m. blev frem vist med meget stor professionalisme. Vivaldis vidunderlige musik kombineret med overblændingsteknik, samt de enormt flotte billeder, henførte forsamlingen til en anden verden. Kraftigtornede kaktus blev vist på meget nært hold, ledsaget til musikken sabeldans, hvilket gav en fantastisk effekt. Man følte sig hensat til dansen mellem alle tornene. Et indslag som virkelig betog forsamlingen.

Aftenen sluttede med hyggeligt samvær, hvor snakken gik nogle timer, blandt gamle og nye venner. Søndag oprandt med lunt vejr.

Da morgenmaden var indtaget, stod der generalforsamling på programmet. Hans Grønlund blev valgt som dirigent, Hans modtog, »overrasket« valget. Ordet blev herefter givet til formanden, som startede sin beretning med, at nogle efterhånden havde hørt den mange gange før. Peter B. gav udtryk for, at det havde været et ganske udmærket år for foreningen. Derfor bør en sådan forening have nogle æresmedlemmer. Som nye medlemmer, blev to garvede personer kåret, nemlig Helmut Broogh og Wilhelm Stark. To som trofast har fulgt foreningen gennem mange år. Videre gav formanden udtryk for sin magt i forenings-øjemed. Han føler sig som en arbejdsgiver, der har ret til at fyre og ansætte folk. Dermed fyrede han en »eksil-københavnerv« i sin bedste alder. Bjarne Kjempff var den »uheldige«. Som trøst fik Bjarne overrakt det skrevne ord i form af en pakke. Ny redaktør må nu til, da Bjarne efter 5 år på jobbet, ønskede at stoppe. Hanna Hansen fik overdraget dette kæmpearbejde, som hun garanterer er »mand« for at klare. PØJ-PØJ, Hanna.

Formanden mener vi har en optimistisk kasserer, det er nok ikke så galt endda, at være omtimist i disse »kartoffeltider«, endvidere, at den danske hær har mistet en enhedspisker i Ib. Enhver som kender Ib, tilslutter sig gerne denne titulering.

Igen i år udtrykte formanden beklagelse over det stadigt vekslende medlemstal. Nogle forlader foreningen efter en kort periode, nye tilmelder sig heldigvis. Hvad skal gøres for at holde deres interesse fangen. Er bladet for dyrt? (30 kr. pr. stk.) Medlemmerne kunne sætte en anmeldelse i de lokale aviser, for at gøre opmærksom på foreningens eksistens. Ad denne vej kunne der måske findes nye medlemmer, som så kommer tæt på de lokale kredse og måske får skærpet interessen.

Formanden gjorde opmærksom på, at han var den lykkelige ejer af 5000 kr. han ikke rigtigt vidste, hvor han skulle gøre af. Der findes ganske givet en god løsning. Skulle de gives til kassereren, eller endnu sjovere, købes vanvittigt ind. Skulle nogen ønske at starte en specialsamling, kunne man ansøge om et tilskud fra puljen.

Næste punkt på dagsordenen var det reviderede regnskab. Kassereren gav udtryk for, at regnskabet var helt pænt dette år.

Der fandtes en rettelse i det dupliserede regnskab, hvorfor Otto F. bedyrede at han ikke havde lavet numre med regnskabet. Det er der vist ingen der ville tro, om det retsskafne menneske som Otto er. Kontingenter skulle bibeholdes uændret nok et år.

Revisorerne Hans Grønlund og Bent Jørgensen havde fundet regnskabet i vanlig orden. Regnskabet godkendtes.

Turen var kommet til indkomne forslag. En ny revideret medlemsliste var ønskelig, på grund af manglende postnumre i den gamle liste. Dette ønske kan afhjælpes til enkelt personer. En ny medlemsliste vil være forældet i det øjeblik den går i trykken, på grund af den stadigt skiftende til- og afgang af medlemmer. Husk på, at der findes to medlemskartoteker. Til seriøs brug kan der rettes telefonisk henvendelse til Otto F. eller undertegnede, og man kan således få oplysninger om medlemmernes adresse.

Næste punkt var valg af bestyrelse, hvor næstformand, intern sekretær, ekstern sekretær, bestyrer af diateket, afgik efter tur. Som næstformand afgik Torbjørn Haldammen, valgt blev Kjell-Erik Nilsson. Intern sekretær modtog genvalg. Ekstern sekretær afgik, Bjarn Kjempff modtog valget til denne post. Bestyrer af diateket - Palle Carlsen, ville gerne overlade dette til en anden, ingen meldte sig, så Palle må køre lidt endnu. Revisorerne fortsætter deres arbejde. Hermed var valget overstået og eventuelt kom på

programmet. Hans Keil fik ordet og takkede for, at de 4 som havde hjemsted i Sydslesvig, måtte være medlemmer nord for grænsen. Et medlemsskab de glædede sig over. De følte det, som en formidrende funktion - eller bindeled.

Endvidere at det ikke er en selvfølge, at foreningen går godt. Hans Keil husker tilbage, allerførst i 70'erne, hvor foreningen faktisk var ved at gå i opløsning. Nye gode folk fik med flid rettet op på det i tidens løb. Formanden fik nu ordet og takkede Ib og Bjarne for det gode arrangement, som var basis for årsmødet. Dernæst sendte Peter B. en tak til Find Aalbæk for hans indsats i foreningen, ligeledes en tak rettedes til Torbjørn Haldammen, som har gjort meget for at finde nye medlemmer. Efter formandens indlæg, takkede Hans Grønlund forsamlingen for god ro og orden. Generalforsamlingen var tilendebragt.

Helmut Broogh's Foto Workshop blev overtaget af kyndige hænder, nemlig Hans Grønlund, på grund af Helmut's fravær. Dias blev vist og kommenteret, om hvordan man bedst fotograferer sine planter. Et morsomt og meget lærerigt indslag.

Atter plantesalg, der igen trak folk, som fluer om et stykke sukker. Frokosten blev indtaget, inden Peter B. gik i luften med sit foredrag. Mesembryanther med hovedvægt på Lithops og Conophytum, som er hans store kærlighed. Mon ikke nogle fik lyst til, at anskaffe sig et par stykker - eller flere, af disse usædvanlige planter.

Eftermiddagskaffen satte punktum for de to dage. Et veltilrettelagt årsmøde var slut.

Jytte Thybo

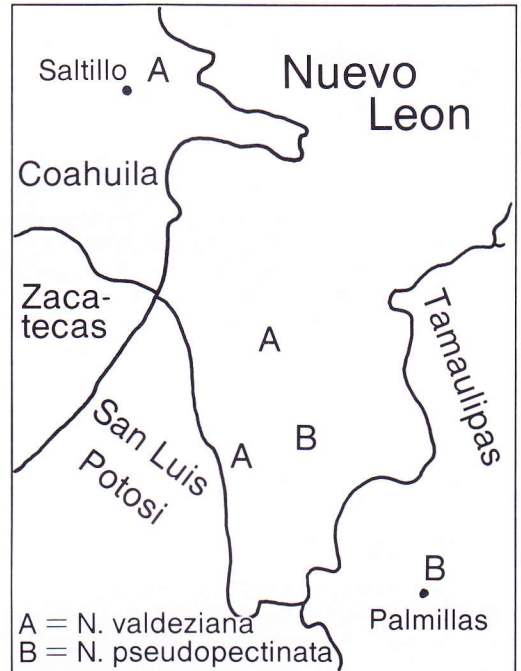
TEKNISK UHJELD

Neolloydia valdeziana och pseudopectinata

Två av släktet Neolloydias vackraste arter, är *valdeziana* och *pseudopectinata*. De har dessutom rekord i att bli omkoberade till olika släkten. Neolloydia är faktiskt det åttonde släktet *valdeziana* tillhör och det sjätte för *pseudopectinata*. Nu skulle det dock inte förvåna mig om dessa »problembarns« tillvaro i Neolloydia blir särskilt långvarig...

Den först beskrivna av de två, är *N. valdeziana*, som upptäcktes av H. Möller i närheten av Saltillo, Coahuila, där den växte vid foten av kalkstenskullar på 1500 meters höjd. 1930 beskrev Möller den nya arten som *Pelecyphora valdeziana* i Möllers Deutsche Gärtnerzeitung.

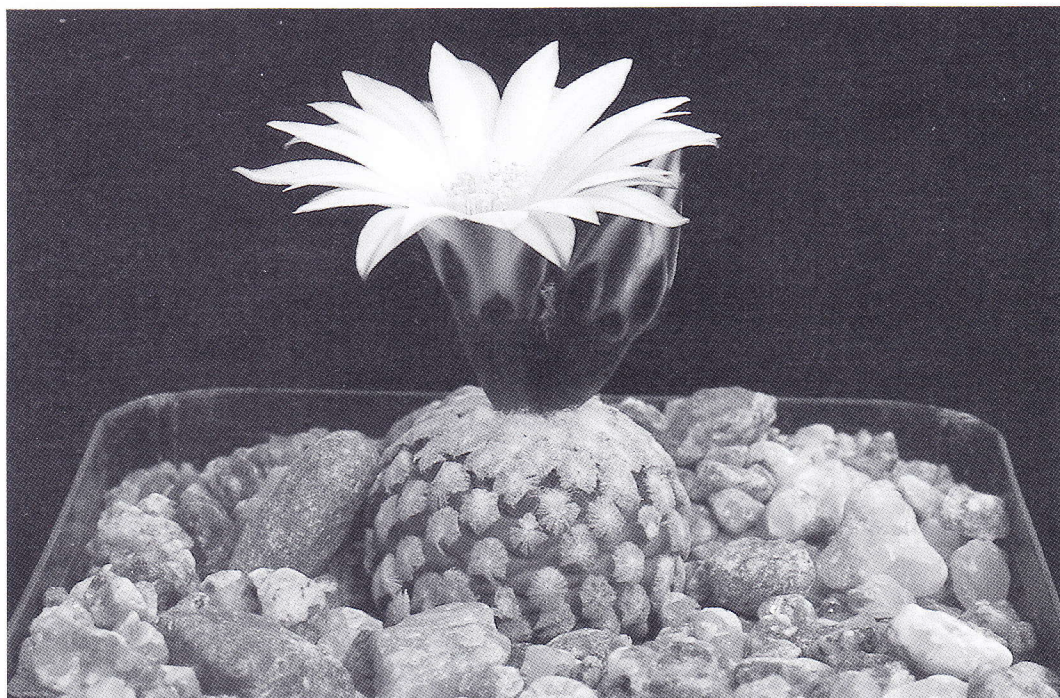
Plantorna på typlokalen har violetteröda blommor, medan senare upptäckta populationer utanför densamma - huvudsakligen i Nuevo Leon - endast har uppvisat vita blommor med mer eller mindre utpräglade blekvioletta mittstrimmor. Detta har föranlett publikationen av *Pelecyphora valdeziana* var. *albiflora* Pazout (1960), men då den enda utpräglade skillnaden ligger i blomfärgen, bör man snarare anse den som en form än en variant. Typformen var för övrigt försvunnen under många år, men återupptäcktes i mitten av sjuttioalet av H. Möllers son och sonson. Karaktäristiskt för *N. valdeziana*, är dess täta, anliggande, vita och fjäderliknande taggklädsel. Detta i kombination med sin litenhet - den blir endast upp till 25 mm i diameter - gör den oerhört svår att upptäcka i naturen, eftersom den liknar de småstenar som finns på växtplatserna. Den enda gång man har någorlunda god chans att hitta den i naturen, är när den är i blom. Att den inte bara liknar småstenar, fick Glass och Foster erfara då de besökte en lokal som betades av getter. De små plantorna var förvillande lika de torra getlorter som fanns över hela området! Den andra arten, *N. pseudopectinata*, upptäcktes av H. W. Viereck vid Palmillas i Tamaulipas och beskrevs 1935 av C. Backeberg som *Pelecyphora pseudopectinata*. Namnet antyder en likhet med *Solisia pectinata* (numera *Mammillaria pectinifera*). Dette stämmer såtillvida att taggarna hos *N. pseudopectinata* är kamformigt anordnade, anliggande och vita, precis som hos *M. pectinifera*. De är dock något kortare hos *N. pseudopectinata*, som dessutom har toppsittande blommor, vilket är typiskt för Neolloy-

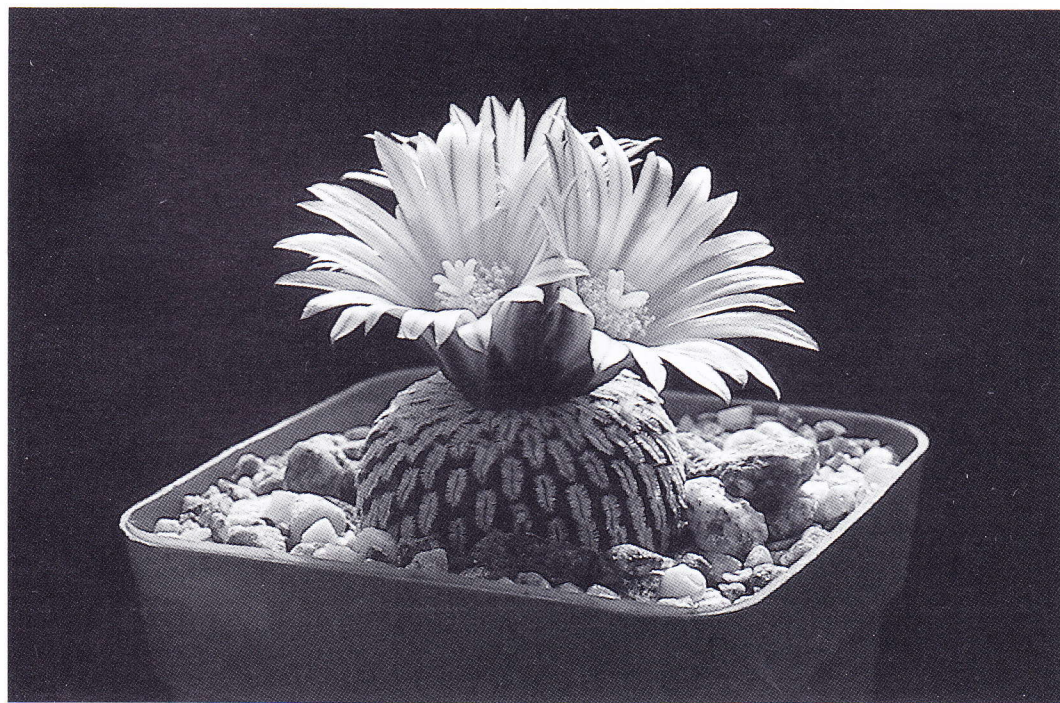
dia. Liksom hos *N. valdeziana*, förekommer populationer med vita respektive violetteröda blommor. Skillnaden är att typformen har vita blommor. Precis som hos *N. valdeziana* är blomfärgen det enda som skiljer de olika populationerna åt, varför de inte kan anses som varianter.

N. pseudopectinata är även den svår att upptäcka i naturen, vilket inte hindrat kommersiella samlare att gräva upp plantor i stora mängder för att sedan sälja dem till bland annat Europa. Detta dystra faktum gäller även *N. valdeziana*.

Vad gäller odlingen av dessa båda arter, så har de länge ansetts som ganska svåra, vilket delvis kan skyllas på att det nästan uteslutande rör sig om importplantor. Genom ett ökat utbud av kulturplantor, har odlingen blivit enklare, även om det inte är några nybörjarplantor. Visst känns det frestande att

Neolloydia valdeziana (Foto: Mats Eriksson).

Neolloydia pseudopectinata (Foto: Mats Eriksson).

Neolloydia pseudopectinata (Foto: BK).

som nybörjare köpa dessa vackra plantor, men det är bättre att vänta ett par år, så att man fått lite erfarenhet. Risken för onödiga förluster är annars ganska stor. Känner man sig mogen att pröva dessa arter, ska man definitivt låta bli att köpa plantor som man ens misstänker är uppgrävda i naturen. De vilda populationer som finns kvar bör lämnas i fred. Kan man inte få tag på kulturplantor, är frösådd ett billigt och bra alternativ. Visserligen växer de inte särskilt fort, men man kan ändå räkna med blommor inom två till fem år från sådd. Även som »vuxna« förblir plantorna små, vilket gör dem lämpliga för personer med platsbrist (vem har inte det?). För en lyckad odling måste de ha en ljus och varm växtplats, varför de inte kan rekommenderas för fönsterbänken. Jordblandningen bör vara porös och lättgenomsläpplig, vilket gör diverse mineralsubstrat lämpliga. Man bör tänka på att använda djupa krukor, eftersom plantorna har en utpräglad pålrot (eller roerod, som danskarna säger). En viktig detalj, är att man bör täcka jorden med ett tjockt lager grov sand. Fint grus är kanske ett bättre ord. Detta för att skydda rothalsen mot stående väta. En annan fördel är att jordsänk förhindras, samtidigt som det hindrar vatten att sugas upp i taggarna, vilket i synnerhet *N. valdeziana* har en tendens att göra. Det säger sig då självt, att man inte heller bör vattna PÅ plantorna, då det på kort tid kan fördärva utseendet på plantorna. Detta gäller i synnerhet om man har kalk eller andra salter i vattnet. Tänk också på att varken vara för snål eller för frikostig med vattningen.

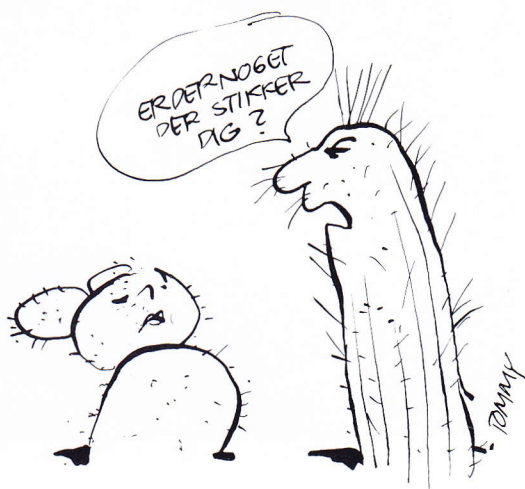
Nåväl, efter en sval övervintring, kan man förvänta sig de första blommorna redan i slutet av mars -bör-

jan av april. Detta gör dessa två arter till två av mina verkliga favoriter i kaktusvärlden. De lyser som små juveler i växthuset efter den långa vintern.

Mats Eriksson

Referenser:

- Anderson, E. F.: A revision of the genus *Neolloydia* Br. & R., i *Bradleya* 4:1-28 (1986).
 Backeberg, C.: *Die Cactaceae*, Band V: 2863-2865, 3080, Gustav Fischer Verlag, Jena 1960 (reprint 1984).
 Glass, C. & Foster R.: A revision of the genus *Turbincarpus* (Backbg.) Buxb. & Backbg., i *Cact. & Succ. Journ.* (U.S.), 49:161-176 (1977).
 Glass, C. & Foster R.: Mexican logbook, Mexico-Cuernavaca expedition: Oct. 4th - Nov. 12th, 1969, part 2, i *Cact. & Succ. Journ.* (U.S.), 56:157 (1984).

Brighamia

- en endemisk plante fra Hawaii

Fra Gordon Rowley, forhenværende professor i botanik, forfatter til en mængde bøger og artikler om kaktus og sukkulenter og meget meget andet, har vi modtaget denne artikel. Han har bl.a. skrevet bogen »Caudiciform and Pachycaul Succulents«, som rigtig mange af vore medlemmer har anskaffet sig det sidste år. I denne bog beskrives sukkulenter med de for lægmænd svære ord »pachycaul« og »caudex«. Ordene dækker ret enkelt planter med »tyk og/eller opsvulmet stamme/stængel eller rod«. Altså det vi kalder knolde - eller stammesukkulenter.

»Salathoveder der vokser på mælkeflasker« var den uærbødige kommentar, som en tilskuer kom med, da jeg stolt viste 10 store flotte frøplanter af Brighamia frem, som jeg selv havde dyrket fra frø, medens jeg endnu underviste på universitetet i Reading. Kaktussamlere og botanikere er heldigvis mindre nedladende i deres bemærkninger og normalt særdeles interesserede. Slægten Brighamia blev introduceret de engelske kaktussamlere i første nummer af British Cactus & Succulent Journal i 1983 (Vol 1. pp. 9-11), og den er et godt eksempel på den gruppe af ende-

miske planter, der vokser på øer i det subtropiske og tropiske bælte, der har udviklet massive opsvulmede, bløde, kerteformede stammer. (Endemisk: Betyder at planten kun findes et begrænset voksested. Anm. P. B. P.) Jeg har beskrevet andre i min bog »Caudiciform and Pachycaul Succulents« i kapitel 12, og det forbliver noget af et mysterium, hvorfor så mange planter fra slægter, der intet har med hinanden at gøre, har udviklet sådanne ekstreme former for »pachyalitet«, netop når de vokser på isolerede øer. Eksempelvis kan nævnes *Dendrosicyos* og *Dorstenia gigas* på Socotra, *Impatiens mirabilis* på Langkawi, *Talinum guadalupensis* på Guadalupe og den kendte *Pelargonium cotyledonis* på St. Helena.

Brighamia kendes fra seks kystområder på fem af de mindre øer i Hawaigruppen. Dens foretrukne voksesteder er stejle klinger og skråninger, hvilket tilsyneladende har reddet den fra udryddelse. Der findes formodentlig kun en art i slægten, nemlig *B. insignis*, men den er til gengæld meget variabel. Således har lokale botanikere opstillet fire arter, og den, der ses på billederne, blev modtaget under navnet *Brighamia citrina v. napaliensis*. Planten er beslægtet med *Lobelia*, og blomsterne med det lange og snævre rør viser at nat-sværmeren er bestøveren.

I god form og kondition er Brighamia et flot syn. De

største planter i Reading er nu omkring 80 cm høje og 15 cm i bredden ved basis. Den glatte skinnende bark danner en fin kontrast til de friskgrønne blade. Planten grener sig sjældent, og jeg har endnu ikke hørt om stiklingsformering. Blomsterknopperne dannes så sent på året, at de falder af i vort lysfattige efterår, hvis ikke man giver planterne tilskudslys. På grund af det gode ovenlys i Reading, så har planterne blomstret fint, og ved hjælp af bestøvning med pensel har planterne sat ret godt med frø. Sidste år fik vi mere end 60 frøplanter, som allerede første år fik en størrelse som en tommelfinger. Men desværre er jeg bange for at den aldrig bliver almindelig i samlingerne. Den er meget sart med hensyn til varme. Den bliver hårdt angrebet af skadedyr - først og fremmest uldus og rødt spind. Bortset fra disse minusser er den ganske nem, og den elsker fuld sol, en næringsrig veldrænet jord og rigeligt vand i vækstsæsonen!

Gordon Rowley
Earley, Reading, England
(På dansk ved P. B. P.)

Hvordan det egentlig begyndte...

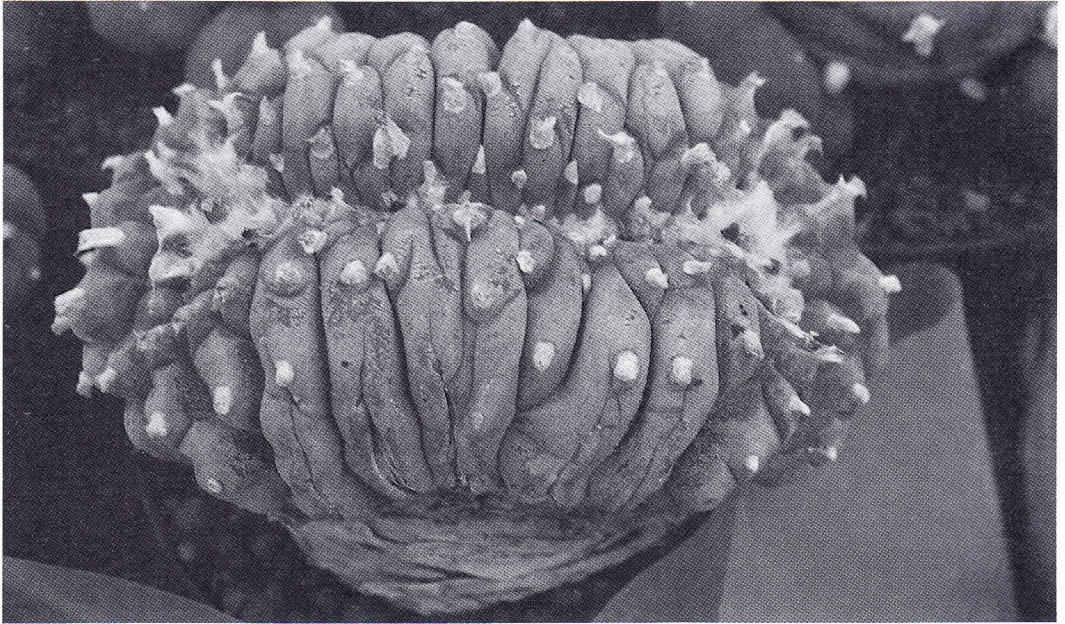
Det begyndte i en lille spansk by i en vinterferie i februar 1981. Nogle minikaktusser stod i et bolig-husvindue. Det var koldt, de så ud til at fryse. De var til salg. De blev købt, en og to ad gangen, hver gang vi gik i byen. Det blev til 9 stykker. De 5 lever endnu - de er ikke længere mini, men de er fine. Jeg forstår ikke, hvad folk har mod minierne. Alting begynder småt -også mennesker. Det gælder i alt: Der skal pleje, pasning, omsorg og arbejde til, for at noget skal vokse. Man savner en ting ved minierne: Der er ikke nogen plejeråd med, og folk tror i almindelighed, at alle kaktusser ikke skal ha vand. Alt levende dør uden vand, skulle man tro, at »alle« vidste...Der kunne for eksempel stå på dem »Jeg er et kaktusbarn, lad mig ikke tørre ud, når det er varmt, og stil mig ikke i direkte sol.«

Den 13-14:e juni 1987 var jeg for første gang med på N.K.S. årsmøde i Ålborg. Jeg var meget imponeret af de samlinger, som vist. Hvor kan I dog sagtens! Her fik man virkelig inspiration. Vores hobby gir både fornøjelse og lærdom og rejselyst, og som ringe i

vandet breder en masse andre områder sig også ud for en og får relevans: For eksempel ekologi, geologi, gemmologi, meteorologi, kulturhistorie. Med vores hobby møder man folk fra alle professioner og dermed med vidt forskellige referensrammer til vort samlingspunkt, og det gør samværet berigende. Cactophiltætheden der hvor jeg bor er desværre ikke påfaldende: Den nærmeste af mig kendte bor ca. 120 km fra mig...Mine nære venner har overseende med mig, når jeg viser dem mine ca. 450 »kaktusser og andre sukkulenter«, navngivne katalogiserede og fotograferede. Jeg er helt sikker på, at de ikke rigtig ved, om de skal synes, det er synd for mig eller ej. Nå, ja, til jeg begynder at fortælle dem lidt nærmere om kaktusserne, at for eksempel nogle af dem indeholder stoffer, som er identiske med signalsubstanserne i menneskets centralnervesystem.

Carnegie gigantea = Saguaro = kandelaberkaktus er jo i regelen ikke særlig imponerende i en lille kaktussamling (min er 20 cm høj og 13 cm i diam. og dermed ca. 10-12 år gammel). Men den er et godt

udgangspunkt at fortælle lidt om: I naturen »in habitat« blir den 12-15 meter høj og ca. 75 cm i diameter. Den grener sig, når den er 5 meter, og den blomstrer først, når den er 50 år. Blomsterne sidder i dens top, er cremehvide, voksartede, store som tekopper og åbner sig om natten. Blomsten er Arizonas »State-flower«. Det fremgår at den vokser langsomt, også i naturen (og det siges at den »ikke er noget at ha« i samlinger). Den har sit eget meget interessante økologiske system og til og med en egen nationalpark: Saguaro National Monument i Arizona. Den kan blive over 200 år - og Papagoindianerne anser den som en del af menneskeligheden: En Saguarokaktus er »det som er menneskeligt og sædvanligvis står på jorden«. »De er også indianere« (5). Med hensyn til det menneskelige må jeg komme med et måske noget overraskende spørgsmål, som grunder sig på følgende: Saguaroen kan ud fra aminosyren Tyrosin (som findes i næsten alt levende) syntetisere catecholaminen Dopamin, som er en precursor til noradrenalin og adrenalin. Saguaroen er faktisk en hel dopaminfabrik! Dopamin fungerer som en neurotransmitter, en signalsubstans, i menneskets centralnervesystem, nemlig i de basale ganglier i hjernen og i det sympatiske eller adrenerge nervesystem. Om man har for lidt af det i de basale ganglier (eller har for få receptorer for det) får man Parkinsons sygdom (Rystesyge). Man får da L-Dopa som i kroppen omdannes til just Dopamin. Mit spørgsmål er: Har disse store kaktusser noget som ligner vores centralnervesystem??? Så langt jeg ved, er det ellers kun vertebrater, som kan omdanne Tyrosin til Dopamin...

Alkaloider er »en stor gruppe organiske, basiske, bittertsmagende stoffer i planter, og de er fysiologisk aktive i menneskets centralnervesystem, f.eks. Morfin, Atropin, Meskalin«. Kaktussers indhold af alkaloider har klarlagt i de seneste dekader, takket være den moderne plantekemi. Her har bl.a. svenske og schweiziske forskere gjort en stor indsats (2,3,4). Men indianerne har i mange hundrede år kendt til og udnyttet forskellige kaktusarters effekter på menneskets soma og psyke. *Coryne stetsonia* f.eks. indeholder curarelignende stoffer og meskalin (den er fra Argentina og Bolivia).

Lophophora williamsii = Peyotl (Mexico) indeholder også virksomt stof først og fremmest Meskalin, som er stærkt hallucinogent og snarligt LSD, men desuden 56 andre alkaloider (2). Selv om Lophophoraen ret nylig er omtalt i »KAKTUS«, så tillad mig at spinde videre på tråden: Aztekerne betragtede peyotlen som en guddom, som også kunne sætte dem i forbindelse med guderne, og den samledes og anvendtes i deres religiøse ceremonier. Men OBS!: Det var kun mænd, som fik lov til at samle og spise den. Kendte de mon til at det som satte dem i forbindelse med guderne også kunne give fosterskader? (For øvrigt ved man numere at spermierne også skades, et stort antal blir misdannede, av Meskalin og LSD). Da spaniolerne kom til Mexico og oplevede effekterne af peyotlen kaldte de den for djævelsrod.

Begge parter har nok ret, hver ud fra sine forudsætninger. Dens hallucinogene effekt blev for øvrigt beskrevet for europæere allerede 1560 af den spanske missionær Bernardino de Sahagrin. - Til og med i

vor tid findes der en »Peyote Church«. Den dannedes i Oklahoma 1911 og siges at stadig have ca. 250.000 tilhængere. Det skal lige nævnes, at det er »forbudt at samle, sælge eller spise Lophophora« i USA og Mexico. Det har bevists og udråbts at Lophoraen ikke danner Meskalin i væksthushmiljø- og alligvel får den ikke lov til at stå i fred i offentlige botaniske samlinger.

Det er egentlig mærkeligt, at alle folkeslag i alle dele af verden, altid har forsøgt at beruse sig, sætte sig i trance »komme i forbindelse med guderne« ved hjælp af forskellige vækster, det være sig ubehandlede, tørrede, kokte, brændte eller gærede. Men kendskabet til planters mere specielle effekter (både beviselige og indbildte) har faktisk også overalt i verden været grundlaget for den medicinske videnskab.

Tilbage til kaktusserne (og de andre sukkulenter) bare som en fryd for øjet og sindet: Kaktusser er vor jords yngste vækststart og er stadigvæk under udvik-

ling, de er altså meget tilpasningsbare. Derfor kan man ha for 100 kroner kaktus uendeligt meget længere end for 100 kroner andre planter i sin stue. Og tænk hvilken fryd det er, når de blomstrer.

Brita Madsen
Tågvägen 6

S-13300 Saltsjöbaden

Litteratur:

- 1) *Cacti and Succulents*, Gunter Andersohn, 1984, s 62-65.
- 2) *Alcaloides des Cactees*, Dr. J. M. Chalet, Suisse, 1980.
- 3) *Acta Chem. Scand.* 24 (1970) no 10 s 3775-77, Jan G. Bruhn, Ulla Svensson and Stig Agurell.
- 4) *Lloydia*, Vol 34, no 2 (Juni 71) s 183-187, forf. s.o. samt Jan Lundström.
- 5) *Saguaro, Cactus Forest Drive*.
- 6) *The Dopamine Agonist Bromocriptine*, Bernt Hökfelt & Sven Johan Nillius, 1978, s 9-16.

Myrerne? DE er der endnu!

Krigen mod de seksbenede kohorter er langtfra ud-kæmpet, omend der i sæsonen 1987 kun har været spredte træfninger. For tiden har jeg overtaget.

Da vinterdækket skulle fjernes, forsøgte jeg at i-mødegå sommerens invasioner ved at tætte alt, hvad der lignede revner med plastikfugemassen. (»Du kan ligeså godt fortsætte med den brune nu«, sagde min mand. Den ligner heller ikke hundebæ så meget, når den har ligget der nogle uger).

Det viste sig først, at der var en tue i potten hos *Cereus peruvianus*. Det mest nærliggende at gøre var, at slæbe planten ud i haven, slå den ud af potten, og spule den ren, og så plante i ny jord. Men planten er ca. 1 meter høj, og den står i en lerpotte, der er til at vokse i, så det kunne jeg ikke klare alene. Nu havde min mand netop hjulpet med at omplante *Cleistocactus strausii* med de fem meterhøje søjler, og hans dermed høstede erfaringer gjorde ham yderst uvillig til at have NOGETSOMHELST at gøre med kaktus fremover. Dermed måtte jeg altså ty til gift. Det eneste middel, jeg havde ved hånden var Europaren. Det var indkøbt og med held anvendt til bekæmpelse af sodskimmel, og også uldlus har det mærkværdigvis en god virkning mod. Virkningen på myrer var straks mere usikker, men jeg blandede en god baljefuld, hældte den i potten til *Cereus peruvianus*, og sørgede for en »voldgrav« i underskålen. Myrerne myldrede til overfladen, og blandt dem dronningen. Hun blev prompte smidt ud! Herefter forsvandt tuen. Om det

var giftvirkning, den våde, kolde jord gennem flere dage, eller den - måske eneste - dronnings forsvinden, skal jeg ikke kunne sige. Planten overlevede, og det var det væsentlige.

Herefter var der kun ganske få myrer i drivhuset, og jeg ville næppe have taget mig af dem, hvis de ikke havde koncentreret deres opmærksomhed om een bestemt *Coryphanta* spp. Det var mig længe en gåde, hvorfor netop den og ikke de tre andre *Coryphanta* i samme skål skulle belemres med krapylet, men til sidst fandt jeg ud af, at denne plante i solskin afsondrer lidt klar væske ved areolerne. Måske henter myrerne blot »cognac til kaffen« der.

Så var det, jeg fik min store, geniale ide: En søndag morgen sneg jeg mig ned i drivhuset og anbragte en klat sukker på et strategisk sted på gulvet. Et par timer senere, gik jeg så derud igen bevæbnet med børste og fugemasse, OG minsandten om ikke myrerne havde dannet en transportlinie fra sukkeret til deres godt skjulte huller. SOM NU IKKE ER DER MERE!

Det var ikke uden triumf, jeg i slutningen af august så flyvemyrerne myldre udenfor mit drivhus. Indenfor glasset var der ikke en eneste. Ideen med sukkeret videregives hermed til brug for alle myreplagede plantevenner.

Hanna E. Hansen,
Limfjordsvej 1,
2720 Vanløse

EXOTICA

Europas største udvalg af »CAUDEXPANTER«:
Adenium, Euphorbia, Brachystelma, Trichocaulon,
Dioscorea, Adenia, Pachypodium, Othonna etc...

Og mange andre botaniske sjældenheder.
Ny liste udkommer i slutningen af Marts.

**Ernst Specks, Am Kloster 8, D-5140 Erkelenz-Golkrath
Vest-tyskland, Telefon: 02431-73956**

Åbningstider: April-September, hver lørdag fra kl. 9.00-16.00.
Oktober-December besøg kun efter aftale. Lukket Januar-marts.

carla wolters

VAN HORNEPLEIN 1
NL - 6019 BW WESSEM
TEL. 04756-3146

Grafiske kunstreproduktioner

- Den nyeste serie viser 4 Gymnocalycium-arter afbilledet samvitighedsfuldt nøjagtigt og realistisk som voksestedsmotiver i pennetegningsteknik. Reproduktionerne kan også købes gennem Indkøbscentralen.
- Format: 35×50 cm i fremragende kvalitet og kun trykt i et lille oplag. Pris: 10,- HFL pr. stk. + 5,- HFL til porto (uanset ordrens størrelse). Krydset bankcheck vedlægges ordre.
- Yderst velegnet som gave eller præmie til kaktusvenner!

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i
KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser
Kaktusgødningen **SUKUROL** føres

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til
CHRISTIAN LORENTSEN
Ærtevej 12, DK-8700 Horsens.
Betaling: Check eller på Giro nr. 8342911.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-18: 10 kr. pr. nr.
Følgende nr. er udsolgt: 5. årg. nr. 2, 9. årg., 13. årg., 14. årg. nr. 1.

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri

»Klein Mexiko«

Vi har et stort sortiment af interessante planter til Dem. De er velkommen til et besøg til enhver tid, - undtagen mandag! Grupper helst forudanmeldelse. - Ingen forsendelser. Ny vinterlukning: Fra jul til ca. midt i marts.

KAKTUSGARTNERI »KLEIN MEXIKO«
Wolfgang Schnelle
D-2067 Reinfeld/Holstein
(Vejen Reinfeld - Bad Segeberg)

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?
Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.
Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB
Tornskadevej 38
8210 Århus V.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer potter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM
Kirkebækvej 52
DK-8800 Viborg
Tlf. (06) 61 1805 - Giro 6600263

KAKTUS

MÅ IKKE BØJES!

KAKTUS

Stort udvalg i frøplanter og sjældne importplanter samt mange arter Sempervivum, Papyrus og andre prydgæsser.

Bent Jørgensen

Vejlegardsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95
Plantelister udsendes ikke

Kaktusar!

1989 års lista med ca. 800 olika arter.
Specialitet: Astrophytum
- ett 30-tal olika sorter eller varianter.
Lista fås mot porto.

Svantes Kaktusodlingar
Järnbruksg. 7
S-662 03 Svanskog.
Sverige Tel. 0532/30473

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby og et stort udvalg af kaktusbøger - også antikvariske. Skriv efter vores gratis postordrekatalog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport
Lilienstr. 5 - Postbox 1107
D-7053 KERNEN i. R.

Arrojadoa dinae	DM	12
Gymnocalycium bodenbenderianum		7-25
Thelocactus tulensis		7-8
Euphorbia sipolisii		16-25
Momordica rostrata		7-8
Phytolacca dioica		7-10
Micranthocereus polyanthus		4-5
Talinum cafferum		10

WHITESTONE GARDENS LTD.

Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England

Specialist i postordre af kaktus og andre sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre internationale svarkuponer (post) for vor fuldt illustrerede 36 siders prisliste, som indeholder verdens mest omfattende bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a – Postbus 15
NL-4250 DA Werkendam – Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter, kaktus samt andre sjældne planter. Ny planteliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl. Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!